

۲۵۴۳۹/۲۵۸۳۸

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

۱۳۸۳ / ۵ / ۱۷

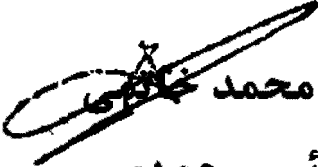
بسمه تعالی

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت ۵۲۷۵، ۱۱، ۱۳، صبح
تاریخ ثبت:
اقدام کننده: ۱۸، ۵، ۸۲ عصر

جناب آقای حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران" که در جلسه مورخ
۱۳۸۳/۴/۲۸ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات
قانونی به پیوست تقدیم می شود.

سید محمد جعفر
رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای
نگهبان، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، وزارت
امور اقتصادی و دارایی، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت
دولت.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

نابرابری میان منابع پس انداز و نیازهای سرمایه ای در اقتصاد ایران و فقدان شرایط مساعد برای سرمایه گذاری و جذب منابع مالی بلند مدت از جمله عواملی به شمار می روند که کشور را از رشد پایدار محروم نموده اند. تکیه بر منابع بانکی و فقدان سرمایه موجب مازاد تقاضای مستمر برای تسهیلات بانکی و فشار بر منابع نظام بانکی (از جمله نرخ ها) می شود و خود یکی از دلایل تورم از طریق خلق پول برای اعطای تسهیلات است. در این لایحه "بازار اولیه" ایجاد و قانونمند شده و "بازار ثانویه" ساماندهی می شود و در هر دو این بازارها شفافیت، کارایی، معاملات منصفانه و نظارت بهینه برقرار می گردد. این لایحه کارگزاران را متشکل نموده و برای اولین بار برای تخلفات در بازار اولیه و بورس، جرایم مشخصی را تعیین می کند.

در این لایحه "شورای بورس و اوراق بهادار" ایجاد شده و "هیئت نظارت" به صورت یک نهاد عمومی غیردولتی، تحت حاکمیت شورا قرار می گیرد. براین اساس این لایحه با اهداف ذیل برای طی مراحل قانونی تقدیم می شود:

- ۱- تجهیز منابع مالی برای بخشهای خصوصی و دولتی
- ۲- تخصیص بهینه منابع
- ۳- کاهش هزینه سرمایه گذاری
- ۴- ایجاد اشتغال پایدار
- ۵- تسهیل در امور سرمایه گذاری خارجی

"لایحه بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران"

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌هایی که در این قانون به کار رفته است، دارای معانی زیر می باشند:

الف - سازمان نظارت: سازمان نظارت یا سازمان نظارت بر اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۳) این قانون.

ب - شورای بورس و اوراق بهادار: شورایی است که به موجب ماده (۴) این قانون تشکیل می شود.

پ - هیئت نظارت: هیئت نظارت بر اوراق بهادار، هیئت مدیره سازمان نظارت بر اوراق بهادار است که به موجب این قانون تشکیل می شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ت - اوراق بهادار: هر نوع ورقه‌ای است که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالک عین یا منفعت آن باشد و برای تهیه و تأمین منابع مالی مورد نیاز طبق مقررات قانونی مربوط انتشار می‌یابد، نظیر سهام، حق تقدم خرید و سایر اوراق بهاداری که توسط دولت منتشر می‌شود.

ث - انتشار: انتشار عبارتست از صدور اوراق بهادار.

ج - ناشر: شخصی حقوقی است که اوراق بهادار را با نام خود منتشر می‌کند.

چ - عرضه عمومی: عرضه اوراق بهادار منتشرشده به عموم جهت فروش طبق ضوابط قانونی.

ح - پذیره نویسی: فرآیندی است که به موجب آن اشخاص نسبت به تعهد خرید اوراق بهادار عرضه شده اقدام می‌کنند.

خ - اعلامیه پذیره نویسی: اعلامیه‌ای است که اطلاعات مربوط به ناشر و اوراق بهادار قابل پذیره نویسی از طریق آن توسط ناشر در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

د - آگهی پذیره نویسی: هر نوع آگهی برای عرضه عمومی اوراق بهادار از طریق رسانه‌های عمومی و ارتباطی.

ذ - بازار اولیه: بازاری است که اولین عرضه و پذیره نویسی اوراق بهادار در آن انجام می‌شود.

بازار ثانویه: بازاری است که اوراق بهادار، پس از عرضه اولیه، در آن مورد داد و ستد قرار می‌گیرند.

ر - بورس اوراق بهادار: بازار ثانویه و تشکلی خود انتظام است که در قالب شرکت سهامی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به صورت غیردولتی ایجاد شده و اوراق بهادار در آن توسط کارگزاران، معامله‌گران و بازارسازان طبق مقررات این قانون، مورد داد و ستد قرار می‌گیرد.

ز - اطلاعات داخلی: هرگونه اطلاعات مربوط به اوراق بهادار یا ناشر آن که بر معاملات اوراق بهادار مربوط تأثیر گذار باشد، مادامی که برای عموم افشا نشده است.

ژ - کارگزار: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را برای دیگران و به نام و حساب آنها معامله می‌کند.

س - معامله‌گر: شخص حقیقی و یا حقوقی است که اوراق بهادار را برای خود و به نام و حساب خود معامله می‌کند.

ش - بازارساز: شخص حقیقی یا حقوقی است که به منظور ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای اوراق بهاداری که توسط بورس به وی محول شده است، براساس مقررات این قانون، پیوسته متعهد به خرید و فروش آن اوراق می‌گردد.

ص - کانون: کانونهای کارگزاران، معامله‌گران و بازارسازان، تشکلهایی خود نظامند که به منظور تنظیم روابط بین اشخاصی که طبق این قانون مجاز به معامله اوراق بهادار می‌باشند و طبق قانون و ضوابط مصوب هیئت نظارت، به صورت مؤسسه غیردولتی، غیرتجاری و غیرانتفاعی به ثبت می‌رسند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ض - تشکل خود انتظام: تشکلی است که برای حسن انجام وظایفی که به موجب این قانون به عهده دارد و همچنین تنظیم فعالیتهای خود و انتظام بخشیدن به روابط بین اعضا مجاز است. کلیه ضوابط و استانداردهای حرفه‌ای و انضباطی را که لازم می‌داند، با رعایت این قانون وضع و اجرا کند.

فصل دوم: نظارت بر بازار اوراق بهادار

بخش اول - تشکیل و ارکان سازمان نظارت

ماده ۲- در راستای حفظ حقوق سرمایه‌گذاران و با هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منظم، منصفانه و کارای اوراق بهادار و به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون، سازمان نظارت بر اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌گردد.

ماده ۳- سازمان نظارت، مؤسسه عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب ۱۳۶۶ است که دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل بوده و از محل کارمزد ثبت اوراق بهادار و سهمی از حق پذیرش شرکتها در بورسها و سایر درآمدها اداره خواهد شد. منابع لازم برای آغاز فعالیت و راه‌اندازی سازمان یادشده از محل وجوه امانی شورای بورس نزد سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران تأمین می‌شود.

ماده ۴- ارکان سازمان نظارت عبارتست از:

الف - شورای بورس و اوراق بهادار که به عنوان بالاترین رکن سازمان عهده‌دار تصویب سیاستهای کلان بازار اوراق بهادار به پیشنهاد هیئت نظارت خواهد بود. این شورا دارای ۷ عضو به شرح ذیل می‌باشد:

۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی

۲- وزیر بازرگانی

۳- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن

۵- رئیس سازمان نظارت که به عنوان دبیر شورا و سخنگوی سازمان نیز انجام وظیفه خواهد کرد

۶- یک نفر حقوقدان به انتخاب رئیس قوه قضاییه

۷- سه نفر خبره به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران

تبصره ۱- ریاست شورا با وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

تبصره ۲- کارشناسان خبره موضوع بند (۷) را نمی‌توان از اعضای سازمان نظارت انتخاب کرد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ب - رییس سازمان نظارت که رییس هیئت نظارت نیز خواهد بود. رییس سازمان، نماینده سازمان در کلیه مراجع رسمی اعم از داخلی و خارجی با حق توکیل می‌باشد. رییس سازمان می‌تواند بخشی از اختیارات خود را به اعضای هیئت یا دبیر کل با قید مدت، تفویض و یا به تشخیص خود مسترد نماید. تبصره - وظایف و حدود اختیارات رییس سازمان در اساسنامه سازمان معین خواهد شد.

پ - هیئت مدیره که در این قانون هیئت نظارت نیز نامیده شده است، عهده‌دار حسن اجرای قانون، نظارت بر بازار اوراق بهادار و سایر وظایفی می‌باشد که به موجب این قانون معین شده است.

ت - دبیر کل

ث - حسابرس

تبصره - اساسنامه و تشکیلات سازمان نظارت حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و پس از تأیید شورای بورس اوراق بهادار به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. مرجع اصلاحات بعدی اساسنامه و تشکیلات، در متن پیشنهادی تعیین خواهد شد.

ماده ۵- وظایف شورای بورس و اوراق بهادار به شرح زیر می‌باشد:

الف - تصویب بودجه و صورتهای مالی سازمان

ب - پیشنهاد عزل و نصب اعضای هیئت نظارت به جز عضو حقوقدان که عزل وی با رییس قوه قضاییه خواهد بود.

پ - تعیین سیاست کلان و خط مشی سازمان

ت - تصویب کارمزد ثبت اوراق بهادار

ث - تعیین بازرس و حسابرس

ج - تعیین رییس و دبیر کل سازمان

چ - تعیین حقوق و مزایای رییس سازمان، اعضای هیئت مدیره و دبیر کل

ح - اتخاذ تدابیر لازم جهت ساماندهی و توسعه بازار اوراق بهادار

خ - پیشنهاد آیین‌نامه‌ها و مقررات لازم برای اجرای این قانون جهت تصویب هیئت وزیران

ماده ۶- هیئت نظارت بر بازار اوراق بهادار دارای ۵ عضو است که می‌بایستی از بین افراد امین و دارای حسن شهرت و نیز متخصص در زمینه‌های مالی، حسابداری، حقوقی و اقتصادی باشند. چهار عضو هیئت به پیشنهاد شورای بورس و اوراق بهادار و تصویب هیئت وزیران انتخاب و با حکم رییس شورا منصوب می‌شوند و عضو حقوقدان توسط رییس قوه قضاییه انتخاب و منصوب می‌گردد.

ماده ۷- مدت مأموریت هر یک از اعضای هیئت نظارت ۵ سال می‌باشد و همه ساله قدیمی‌ترین آنها تعویض و به جای وی، فرد دیگری به ترتیب مقرر در ماده (۶) منصوب خواهد شد. در دوره اول، مدت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

عضو هیئت نظارت (به استثنای رئیس هیئت) کمتر از پنج سال است و همه ساله به طور داوطلبانه یا در غیراین صورت با قید قرعه، دوره عضویت یک عضو هیئت نظارت خاتمه می‌یابد. تعویض و جایگزینی عضو حقوقی با رئیس قوه قضاییه خواهد بود.

ماده ۸- رئیس سازمان نظارت از بین اعضای هیئت برای پنج سال توسط شورای بورس و اوراق بهادار و به تصویب و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین خواهد شد.

تبصره - انتصاب رئیس سازمان و سایر اعضای هیئت نظارت برای دو دوره پنجساله مجاز است.

ماده ۹- اشتغال اعضای هیئت نظارت به صورت موظف و تمام وقت بوده و حق اشتغال یا پذیرش مسئولیت دیگری در سایر دستگاهها، بنگاهها و نهادهای اعم از دولتی و غیردولتی را نخواهند داشت.

ماده ۱۰- برکناری هر یک از اعضای هیئت نظارت در صورت احراز عدم صلاحیت توسط مراجع ذیصلاح یا عدم توانایی او، با پیشنهاد شورای بورس و اوراق بهادار و تصویب هیئت وزیران میسر می‌باشد. در هر مورد شورای بورس و اوراق بهادار موظف است جانشین عضو برکنار شده را ظرف ۱۵ روز به هیئت وزیران معرفی نماید. برکناری عضو حقوقی با رئیس قوه قضاییه خواهد بود که ظرف مدت مقرر در این ماده باید عضو جانشین معرفی شود.

ماده ۱۱- در صورت فوت و یا استعفای هر یک از اعضای هیئت نظارت، جانشین وی برای مدت باقی مانده حسب مورد به همان ترتیب مقرر در ماده (۶) منصوب خواهد شد.

ماده ۱۲- اعضای هیئت نظارت قبل از شروع به کار در سازمان موظفند سوگند یادکنند که وظایف قانونی خود را به نحو احسن انجام دهند و در انجام وظایف نهایت دقت و بی نظری را به کار برند و کلیه تصمیماتی را که می‌گیرند مقرون به صلاح کشور بوده و رعایت کامل حفظ اسرار سازمان و هیئت مدیره را بنمایند. متن سوگندنامه در اساسنامه سازمان مندرج خواهد شد.

ماده ۱۳- حقوق و مزایای رئیس سازمان، اعضای هیئت مدیره و دبیرکل سازمان توسط شورای بورس و اوراق بهادار تعیین و از محل بودجه سازمان پرداخت می‌شود.

تبصره - پرداخت حق حضور در جلسه به اعضای شورای بورس و اوراق بهادار مجاز است.

ماده ۱۴- در بدو انتصاب و خاتمه عضویت، اعضای هیئت نظارت و دبیر کل باید فهرست داراییهای خود و اقارب درجه اول خود را به شورای بورس و اوراق بهادار گزارش نمایند.

ماده ۱۵- دبیرکل سازمان بالاترین مقام اجرایی سازمان محسوب شده و از بین افراد بصیر و مجرب در امور بازار اوراق بهادار به پیشنهاد رئیس هیئت نظارت با تصویب شورای بورس و اوراق بهادار و با حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب خواهد شد. اختیارات و وظایف دبیر کل را هیئت نظارت تعیین می‌نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۱۶- حسابرس - بازرس سازمان، از بین مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی برای یک سال توسط شورای بورس و اوراق بهادار انتخاب می‌شود و تا زمانی که وظیفه خود را طبق استانداردهای حسابرسی و مقررات موضوعه به نحو احسن انجام می‌دهد، قابل تجدید انتخاب برای سالهای بعد می‌باشد.

ماده ۱۷- انجام هرگونه معاملات اوراق بهادار ثبت شده نزد هیئت نظارت یا هرگونه فعالیت و مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم در انجام معاملات مذکور توسط اعضای شورای بورس و اوراق بهادار، هیئت، دبیرکل، مدیران و شرکای مؤسسه حسابرسی سازمان و نیز اقارب درجه اول و اشخاص تحت تکفل آنها ممنوع است.

ماده ۱۸- اعضای شورای بورس و اوراق بهادار، اعضای هیئت مدیره، دبیرکل و مدیران مؤسسه حسابرسی سازمان مکلفند اطلاعات داخلی را که در اجرای وظایف خود از آنها مطلع می‌شوند، محرمانه تلقی نمایند. افشای مستقیم و یا غیرمستقیم اینگونه اطلاعات حتی پس از خاتمه دوران تصدی آنها ممنوع می‌باشد و متخلف به مجازاتهای مقرر در ماده (۵۴) این قانون محکوم می‌شود.

بخش دوم - وظایف و اختیارات هیئت نظارت

ماده ۱۹- وظایف و اختیارات هیئت نظارت به شرح زیر است:

الف - تهیه، تنظیم و ابلاغ دستورالعملهای اجرایی این قانون

ب - نظارت بر اجرای این قانون، آیین‌نامه‌های مربوط و همچنین کلیه مقررات و ضوابط مصوب

پ - تدوین و تصویب مقررات، ضوابط و روشهای لازم برای اطلاع‌رسانی و افشای اطلاعات مورد نیاز بازار اوراق بهادار

ت - ثبت و صدور مجوز عرضه عمومی اوراق بهادار

ث - صدور، تعلیق و لغو مجوز تأسیس تشکیلات خودانتظام شامل بورسها و کانونها و سایر نهادهای موضوع این قانون در چارچوب سیاستهای ابلاغی شورای بورس و اوراق بهادار

ج - نظارت بر فعالیت تشکیلات خودانتظام و سایر نهادهای موضوع این قانون

چ - تصویب مقررات و ضوابط مربوط به صدور پروانه کارگزاری، معامله‌گری و بازاریابی حسب مورد و تعیین کارمزد معاملات

ح - تهیه و تدوین مقررات مربوط به معاملات اوراق بهادار برای پیشنهاد به مراجع ذیصلاح

خ - تصویب مقررات و ضوابط راجع به تسویه سریع معاملات اوراق بهادار

د- تصویب مقررات در چارچوب استانداردهای لازم‌الاجرای گزارش‌دهی مالی در جهت حسن اجرای این قانون

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

د - تصویب برنامه‌های تحقیقاتی و فعالیتهای آموزشی مرتبط با بازار اوراق بهادار

ر - ایجاد شبکه نظارتی فراگیر

ز - اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از وقوع تخلفات در بازار اوراق بهادار

ژ - اعلام آن دسته از تخلفات در بازار اوراق بهادار که اعلام آنها طبق این قانون برعهده هیئت است به

مراجع ذیصلاح و پیگیری آنها

س - ارائه صورتهای مالی و گزارشهای ادواری در مورد عملکرد و تحولات بازار اوراق بهادار به وزیر امور

اقتصادی و دارایی

ش - اتخاذ تدابیر ضروری و انجام اقدامات لازم به منظور حمایت از حقوق و منافع سهامداران جزء در

بازار اوراق بهادار

ص - ایجاد هماهنگیهای لازم در بازار اوراق بهادار رأساً و در صورت ضرورت، با همکاری سایر نهادهای

سیاستگذاری و نظارتی

ماده ۲۰ - هیئت نظارت می‌تواند در اجرای وظایف قانونی خود با اجازه دادستان عمومی و انقلاب

محل، اطلاعات مورد نیاز در چارچوب این قانون را از کلیه بانکها، مؤسسات اعتباری، شرکتهای دولتی،

دستگاههای دولتی و عمومی، منجمله دستگاههایی که شمول حکم نسبت به آنها مستلزم ذکر یا

تصریح نام آنهاست و نیز اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی مطالبه نماید. کلیه دستگاهها و اشخاص

مذکور مکلفند اطلاعات موردنیاز هیئت را در موعد تعیین شده ارائه نمایند.

تبصره - ارائه اطلاعات سری دولتی، با اجازه رئیس قوه قضاییه خواهد بود.

فصل سوم - بازار اولیه

بخش اول - ثبت و عرضه اوراق بهادار

ماده ۲۱ - عرضه عمومی اوراق بهادار منوط به ثبت آن در سازمان نظارت (نزد هیئت نظارت) با رعایت

مقررات این قانون می‌باشد.

ماده ۲۲ - عرضه عمومی اوراق بهادار از طریق انتشار اعلامیه پذیرهنویسی، آگهی، توزیع و فروش اوراق

بهادار بدون صدور مجوز هیئت نظارت ممنوع است.

ماده ۲۳ - ثبت اوراق بهادار نزد هیئت نظارت به منظور اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات

هیئت نظارت و شفافیت اطلاعاتی بوده و به منزله تأیید مزایا و تضمین سودآوری شرکتها یا طرحهای

مرتبط با اوراق بهادار توسط هیئت نظارت نمی‌باشد. این موضوع باید در اعلامیه‌ها و آگهیهای

پذیره‌نویسی قید گردد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۲۴- ناشر موظف است تقاضای ثبت اوراق بهادار را همراه با طرح اعلامیه پذیرهنویسی جهت اخذ مجوز اولیه به دبیرخانه سازمان نظارت تسلیم نماید.

تبصره - فرم تقاضای ثبت اوراق بهادار، محتویات اعلامیه پذیرهنویسی و نیز اطلاعات و اسناد و مدارکی که باید به دبیرخانه سازمان تسلیم شود و نیز چگونگی انتشار اعلامیه پذیرهنویسی و آگهی پذیرهنویسی و نحوه هماهنگی بین مرجع ثبت شرکتها و هیئت نظارت به موجب آیین نامه‌ای است که به تصویب شورای بورس و اوراق بهادار خواهد رسید.

ماده ۲۵- هیئت نظارت پس از بررسی تقاضای ثبت اوراق بهادار و ضمایم آن و اطمینان از انطباق آنها با مقررات، نسبت به تأیید اعلامیه پذیرهنویسی اقدام می‌کند.

تبصره ۱- پذیرهنویسی در عرضه عمومی اوراق بهادار باید ظرف مدتی انجام پذیرد که هیئت نظارت تعیین می‌کند و از ۶۰ روز متجاوز نمی‌باشد. هیئت می‌تواند مدت پذیرهنویسی را با ارائه ادله موجه تمدید کند.

تبصره ۲- ناشر موظف است حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از اتمام عرضه عمومی، هیئت نظارت را از نتایج توزیع و فروش اوراق بهادار از طریق هیئت نظارت معین خواهد نمود، مطلع نماید.

ماده ۲۶- اگر هیئت نظارت فرم تقاضای تکمیل شده و ضمامت ارسالی را برای ثبت و اخذ مجوز انتشار اوراق بهادار ناقص یا نادرست تشخیص دهد، طی مدت ۱۵ روز اخطاریه‌ای برای ناشر ارسال و درخواست اصلاحیه می‌نماید. هیئت نظارت در صورت قبول اصلاح یا رفع نقص انجام شده موظف است حداکثر ظرف ۱۵ روز مراتب موافقت خود را با ثبت اوراق بهادار به ناشر اعلام کند.

ماده ۲۷- از تاریخ اجرای این قانون برای ثبت شرکت‌های سهامی عام، اجازه انتشار اعلامیه پذیرهنویسی توسط مرجع ثبت شرکتها، پس از موافقت هیئت نظارت صادر می‌شود.

ماده ۲۸- در موقع افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام در مواد ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷ و ۱۸۲ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت، مصوب ۱۳۴۷، عملیات یادشده در مرجع ثبت شرکتها پس از اخذ موافقت هیئت نظارت و ارائه آن به ضمیمه سایر مدارک انجام می‌پذیرد.

تبصره - مقررات این ماده در هنگام تبدیل شرکت سهامی خاص به عام همراه با افزایش سرمایه موضوع ماده (۲۸۹) قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ نیز جاری خواهد بود.

ماده ۲۹- از تاریخ اجرای این قانون، وظایف و اختیارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۴) قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶ و تبصره‌های ذیل آن به سازمان نظارت بر اوراق بهادار واگذار می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

تبصره - اوراق مشارکتی که به موجب این قانون معاف از ثبت نزد هیئت نظارت باشد، از شمول این ماده مستثنی است.

بخش دوم - اوراق بهادار معاف از ثبت

ماده ۳۰ - اوراق بهادار زیر از ثبت نزد هیئت نظارت معاف می‌باشد:

الف - اوراق بهادار دولتی و شهرداریها

ب - اوراق بهادار منتشرشده توسط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری که تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشند.

تبصره - ناشر اوراق بهاداری که از ثبت معاف است، موظف است مشخصات و خصوصیات اوراق و نحوه و شرایط توزیع و فروش آن را طبق ضوابطی که هیئت نظارت تعیین می‌کند، به دبیرخانه سازمان نظارت گزارش کند.

فصل چهارم: بازار ثانویه

بخش اول - شرایط تأسیس و فعالیت بورس و کانون

ماده ۳۱ - تأسیس بورس و کانون کارگزاران، معامله‌گران و بازاریسازان منوط به ثبت نزد هیئت نظارت و اخذ مجوز از آن هیئت است.

تبصره - هر تشکیلات، تحت نظارت هیئت نظارت و به صورت خودانتظام تأسیس و اداره خواهد شد.

ماده ۳۲ - اساسنامه و ارکان بورس و کانون و همچنین شرایط انجام فعالیت آنها با رعایت قانون تجارت حسب مورد توسط هر تشکیلات پیشنهاد و به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید.

ماده ۳۳ - بورسها مکلفند برای طراحی ابزارهای مالی جدید، نحوه پذیرش اوراق بهادار، طبقه‌بندی شرکتهای پذیرفته شده و درج نام آنها در تابلوهای مربوط، حذف موقت یا دائمی آنها از تابلوهای یادشده و نیز در مورد مبلغ حق پذیرش و کارمزد معاملات اوراق بهادار، ضوابط و شرایطی را تدوین و با تصویب هیئت نظارت اجرا نمایند.

تبصره - پذیرش اوراق بهادار در بورسها موقوف به رعایت ضوابطی از قبیل میزان سرمایه، سودآوری، تعداد سهامداران، شفافیت در اطلاع‌رسانی شرکت ناشر و سایر خصوصیات و مزایای اوراق بهادار است که به پیشنهاد بورس مربوط و با تصویب هیئت نظارت تعیین خواهد شد.

ماده ۳۴ - بورسها مجاز به پذیرش اوراق بهاداری نمی‌باشند که نزد هیئت نظارت ثبت نشده است.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تبصره - اوراق بهاداری که به موجب این قانون معاف از ثبت نزد هیئت نظارت باشند، از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۳۵- بورس مکلف است فهرست تعداد و قیمت اوراق بهادار معامله شده در روزهای معامله را طبق ضوابطی تهیه و به اطلاع عموم برساند که به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. این فهرست در حکم سند رسمی است و در سوابق بورس نگهداری خواهد شد.

ماده ۳۶- هیئت نظارت مجاز است در شرایط اضطراری، دستور تعطیل و یا توقف انجام معاملات هریک از بورسها را با اطلاع قبلی بورس مربوط حداکثر به مدت ۳ روز صادر نماید. در صورت تداوم شرایط اضطراری، مدت مزبور با تصویب شورای بورس اوراق بهادار قابل تمدید خواهد بود.

بخش دوم - شرایط فعالیت کارگزاران، معامله‌گران و بازارسازان

ماده ۳۷- انجام هرگونه فعالیت کارگزاری و معامله‌گری و بازارسازی به هر شکل و تحت هر عنوان، منوط به اخذ مجوز از کانون مربوط و رعایت مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن است. صدور پروانه فعالیت کارگزاری، معامله‌گری و بازارسازی علاوه بر شرایط مصوب هیئت نظارت، منوط به موفقیت در آزمونهای خاصی است که توسط کانون مربوط برگزار می‌گردد.

تبصره ۱- ثبت اشخاص حقوقی یا موضوع فعالیت کارگزاری، معامله‌گری و یا بازارسازی نزد مرجع ثبت شرکتها منوط به ارائه پروانه فعالیت صادرشده از کانون مربوط است.

تبصره ۲- تا زمانی که کانون معامله‌گران و بازارسازان تشکیل نشده است، وظایف مربوط به این کانون را دبیرخانه سازمان نظارت انجام می‌دهد. هنگامی که تعداد اعضای کانون در سطح کشور به (۱۱) نفر رسید، تشکیل کانون معامله‌گران و بازارسازان الزامی است.

ماده ۳۸- شروع فعالیت کارگزاری، معامله‌گری و بازارسازی موکول به پذیرش در بورس مربوط و ثبت نزد هیئت نظارت می‌باشد.

ماده ۳۹- معامله‌گر فقط در قالب شخصیت حقوقی می‌تواند وظایف کارگزاری یا بازارسازی را طبق ضوابط مصوب هیئت نظارت و بورس مربوط، به طور توأم به عهده گیرد.

ماده ۴۰- اختلافات بین کارگزاران، معامله‌گران، بازارسازان و سرمایه‌گذاران که ناشی از معاملات اوراق بهادار باشد، بدو از طریق صلح و سازش در کانونهای خودانتظام فیصله می‌یابد. در صورت عدم سازش، مورد به هیئت داوران ارجاع می‌شود. نحوه تشکیل جلسات و آیین‌نامه صلح و سازش کانونهای خودانتظام توسط هیئت نظارت تهیه و به تصویب خواهد رسید.

هیئت نظارت به تخلفات کارگزاران، معامله‌گران، بازارسازان و سرمایه‌گذاران از هریک از مقرران این قانون یا آیین‌نامه‌های ذی‌ربط طبق آیین‌نامه انضباطی خود رسیدگی و به جریمه یا لغو پروانه فعالیت

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

و یا ابطال پروانه فعالیت محکوم می‌نماید. رأی هیئت نظارت در ابطال پروانه فعالیت به مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در هیئت داوروی بورس اوراق بهادار می‌باشد و در سایر موارد رأی هیئت نظارت قطعی است.

ماده ۴۱- اختلافات بین کارگزاران، معامله‌گران، بازارسازان و سرمایه‌گذاران ناشی از معاملات اوراق بهادار، در صورت عدم سازش در کانونهای خودانتظام، توسط هیئت داوروی بورس رسیدگی می‌شود. هیئت داوروی متشکل از سه عضو می‌باشد که یک عضو توسط رییس قوه قضاییه از بین قضات با تجربه و دو عضو از بین صاحب‌نظران در زمینه‌های اقتصادی و مالی به پیشنهاد هیئت نظارت و تصویب شورای بورس به اختلافات رسیدگی می‌نمایند. رییس قوه قضاییه و هیئت نظارت با تصویب شورای بورس علاوه بر نماینده اصلی خود هر یک عضو علی‌البدل تعیین و معرفی می‌نمایند تا در صورت غیبت عضو اصلی مربوط در هیئت داوروی بورس شرکت نمایند. شرایط عضو علی‌البدل هر یک از مراجع همانند عضو اصلی می‌باشد.

تبصره ۱- ریاست هیئت داوروی با عضو حقوقدان آن است.

تبصره ۲- مدت مأموریت اعضای اصلی و علی‌البدل دو سال می‌باشد و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۳- هیئت داوروی دارای دبیرخانه‌ای است که در محل سازمان نظارت تشکیل می‌گردد.

تبصره ۴- بودجه هیئت داوروی در قالب بودجه سازمان تصویب می‌شود.

تبصره ۵- نحوه تشکیل جلسات داوروی و آیین داوروی براساس ضوابطی خواهد بود که با پیشنهاد هیئت داوروی به تصویب شورای بورس و اوراق بهادار خواهد رسید.

تبصره ۶- آرای صادرشده از سوی هیئت داوروی بورس قطعی است و اجرای آن به عهده اداره‌ها و دوایر اجرای ثبت اسناد و املاک می‌باشد.

ماده ۴۲- در صورتی که کارگزار، معامله‌گر یا بازارساز درخواست کناره‌گیری موقت یا دائم از فعالیت خود را داشته باشد، مراتب را به هیئت، کانون و نیز به بورس مربوط اعلام نموده و پروانه خود را نزد کانون تودیع نماید. تضمینها و وثایق مربوط تا تعیین تکلیف معاملات انجام شده و سایر تعهدات آنان به قوت خود باقی خواهد ماند. قسمت اخیر این ماده نسبت به کارگزاران، معامله‌گران و بازارسازانی که پروانه آنها براساس ماده (۴۰) این قانون تعلیق یا لغو می‌شود، نیز مجری است.

ماده ۴۳- کارگزاران، معامله‌گران و بازارسازان ملزمند طبق دستورالعملی که توسط هیئت نظارت تنظیم و ابلاغ می‌شود، گزارشهای لازم را تهیه و به مراجع ذیربط تسلیم نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

فصل پنجم: اطلاع رسانی در بازارهای اولیه و ثانویه

ماده ۴۴- هیئت نظارت موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا مجموعه اطلاعاتی که در فرآیند ثبت اوراق بهادار به دست می آورد، در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۴۵- در راستای نیل به اجرای این قانون، هیئت نظارت موظف است با استفاده از نظرات حرفه حسابداری و در چارچوب استانداردهای حسابداری و حسابرسی و گزارش دهی موجود یک نظام هماهنگ گزارش دهی برای اشخاصی که قصد انتشار اوراق بهادار از طریق عرضه عمومی را دارند، طراحی و جهت اجرا ابلاغ کند.

ماده ۴۶- ناشر اوراق بهادار موظف است صورتهای مالی را طبق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارش دهی مالی مصوب و همچنین ضوابط مصوب هیئت نظارت تهیه کند.

ماده ۴۷- ناشر و مؤسسات حسابرسی مسؤول جبران خسارت وارد شده به سرمایه گذارانی می باشند که در اثر قصور، تقصیر، تخلف یا به دلیل اطلاعات نادرست که ناشی از فعل یا ترک فعل آنها باشد، متضرر گردیده اند.

ماده ۴۸- هر ناشری که اوراق بهادار منتشر شده وی در بورسها مورد معامله قرار می گیرد، مکلف است موارد زیر را طبق ضوابطی که توسط هیئت نظارت تعیین خواهد شد، ارائه نماید:

الف - صورتهای مالی سالانه حسابرسی شده

ب - صورتهای مالی میان دوره ای

پ - گزارش رویدادهای مهم نظیر:

۱- تغییر در ترکیب سهامداران عمده یا هیئت مدیره

۲- تحصیل یا واگذاری شرکتهای تابع و وابسته

۳- انعقاد قراردادهای مهم

۴- تغییر در ساختار مالی

۵- دعاوی مهم له و علیه شرکت

۶- سایر اطلاعاتی که بر ارزش اوراق بهادار اثر قابل توجهی می گذارد

ماده ۴۹- ناشری که اوراق بهادار وی در یکی از بورسها مورد معامله قرار می گیرد، موظف است نظام مالی، حسابداری و کنترلی خود را با استانداردهای حسابداری مصوب و همچنین ضوابط تعیین شده توسط هیئت نظارت تطبیق دهد.

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

ماده ۵۰- عدم رعایت مقررات مواد (۵۱) و (۵۲) حسب مورد موجب جابجایی اوراق بهادار مربوط در تابلوهای بورس یا حذف موقت و دائم آنها طبق ضوابطی خواهد شد که به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.

فصل ششم: جرایم و مجازاتها

ماده ۵۱- اشخاص زیر به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال یا به جزای نقدی از یک صد میلیون ریال تا یک میلیارد ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد:

الف - هر شخصی که اطلاعات داخلی مربوط به اوراق بهادار موضوع این قانون را که حسب وظیفه در اختیار وی قرار گرفته به نجوی از انحاء به ضرر دیگران یا به نفع خود یا به نفع اشخاصی که از طرف آنها به هر عنوان نمایندگی داشته باشد، قبل از انتشار عمومی، مورد استفاده قرار دهد و یا موجبات افشا و انتشار آنها را در غیر موارد مقرر فراهم نماید.

ب - هر شخصی که با استفاده از اطلاعات داخلی به معاملات اوراق بهادار مبادرت نماید.

پ - مرتکبان اقداماتی که نوعاً منجر به ایجاد ظاهری گمراه‌کننده از روند معاملات اوراق بهادار یا ایجاد قیمت‌های کاذب آنها و یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار شوند.

ت - هر شخصی که بدون رعایت مقررات این قانون اقدام به انتشار و عرضه عمومی اوراق بهادار نماید.

تبصره ۱- اشخاص زیر به عنوان اشخاص دارای اطلاعات داخلی شرکت شناخته می‌شوند:

۱- مدیران شرکت شامل اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل، مدیرعامل و معاونان آنان.

۲- بازاریسازان، مشاوران، حسابداران، حسابرسان و وکلای شرکت.

۳- سهامداران عمده‌ای که بیش از ده درصد سهام شرکت را در اختیار دارند یا نمایندگان آنها.

۴- سایر اشخاصی که با توجه به وظایف، اختیارات و یا موقعیت خود به اطلاعات داخلی دسترسی دارند.

تبصره ۲- اشخاص موضوع تبصره (۱) این ماده موظفند همچنین آن بخش از معاملات اوراق بهاداری را که از آنها در این تبصره منع شده‌اند، در صورتی که مبتنی بر اطلاعات داخلی نباشد، ظرف ۱۵ روز پس از انجام معامله، به هیئت نظارت و بورس مربوط گزارش کنند.

ماده ۵۲- اشخاصی که اطلاعات خلاف واقع یا مستندات جعلی را به هیئت نظارت و یا بورس ارائه نمایند یا آنها را تصدیق کنند و یا اطلاعات، اسناد و یا مدارک جعلی را در تهیه گزارشهای موضوع این قانون مورد استفاده قرار دهند، حسب مورد به مجازات مقرر در مواد ۵۳۵ و ۵۳۶ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۵۳- کارگزار، معامله‌گر یا بازاری‌سازی که اسرار اشخاصی را که برحسب وظیفه از آنها مطلع شده یا در اختیار وی قرار دارد، بدون مجوز افشا نماید، به مجازات مقرر در ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد.

ماده ۵۴- اشخاص زیر به حبس تعزیری از یک‌ماه تا شش ماه یا به جزای نقدی از ده میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد:

الف - هر شخصی که بدون مجوز و یا بدون رعایت مقررات این قانون تحت هر عنوان فعالیت‌های کارگزاری، معامله‌گری یا بازاری‌سازی اوراق بهادار مبادرت نماید یا خود را تحت هر یک از عناوین مزبور معرفی کند.

ب - هر شخصی که به موجب این قانون مکلف به ارائه تمام یا قسمتی از اطلاعات، اسناد و یا مدارک مهم به هیئت نظارت و بورس مربوط بوده و از انجام آن خودداری کند.

پ - هر شخصی که مسؤول تهیه اسناد، مدارک، اطلاعات یا تقاضای ثبت یا اعلامیه پذیرهنویسی و امثال آنها جهت ارائه به هیئت نظارت می‌باشد و نیز هر شخصی که مسؤولیت بررسی و اظهارنظر یا تهیه گزارش مالی، فنی یا اقتصادی یا هرگونه تصدیق مستندات و اطلاعات مذکور را برعهده دارد و در اجرای وظایف محوله از مقررات این قانون تخلف نماید.

ت - هر شخصی که عالمأ هرگونه اطلاعات، اسناد، مدارک یا گزارش‌های خلاف واقع راجع به اوراق بهادار را به هر نحو مورد سوءاستفاده قرار دهد.

ث - کارگزار، معامله‌گر یا بازاری‌سازی که معاملات را در حدود شرایط و در تاریخی که دستوردهنده تعیین می‌کند، انجام نداده و یا نوبت را رعایت ننماید و یا اینکه انجام معامله و شرایط و تاریخ آن را در اسرع وقت در اختیار دستوردهنده قرار ندهد.

ماده ۵۵- کارگزار، معامله‌گر یا بازاری‌سازی که اوراق بهادار و وجوهی را که برای انجام معامله به وی سپرده شده، برخلاف مقررات و به نفع خود یا دیگران مورد استفاده قرار دهد، به مجازات مقرر در ماده ۶۷۴ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد.

ماده ۵۶- چنانچه تخلفات و جرائم موضوع این قانون به موجب سایر قوانین جرم شناخته شده باشد، مرتکب به مجازات اشد محکوم خواهد شد.

ماده ۵۷- اجرای مقررات فوق مانع از تنبیهات انضباطی تشکیلات خودنظام، طبق آیین‌نامه‌های مصوب هیئت نظارت نخواهد بود.

ماده ۵۸- هیئت نظارت مکلف است در صورت اطلاع از وقوع جرائم موضوع این قانون، مراتب را بلافاصله به مراجع قضایی ذیصلاح اعلام نموده و حسب مورد موضوع را به عنوان شاکی پیگیری

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

نماید. چنانچه در اثر جرایم مذکور ضرر و زیانی متوجه سایر اشخاص شده باشد، زیان دیده می تواند برای جبران آن به مرجع قانونی که شکایت نزد آن مطرح است، مراجعه و وفق مقررات، دادخواست ضرر و زیان تسلیم نماید.

ماده ۵۹- جزای نقدی تعیین شده در این قانون سالانه براساس نرخ تورم برمبنای شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی اعلام شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تغییر می یابد.

فصل هفتم: مقررات متفرقه

ماده ۶۰- کارگزاران فعال سازمان بورس اوراق بهادار تهران مکلفند ظرف شش ماه پس از تشکیل سازمان نظارت بر اوراق بهادار، کانون کارگزاری و کانون معامله گری و بازارسازان ایران را پس از تصویب اساسنامه آن توسط هیئت نظارت، تشکیل دهند.

تبصره - تا تشکیل شرکت سهامی بورس تهران و کانون کارگزاران و کانون معامله گران و بازارسازان ایران و تصویب آیین نامه های مربوط توسط هیئت نظارت، مقررات و آیین نامه های ذیربط قانون تأسیس بورس اوراق بهادار تهران حسب مورد کماکان مجری خواهد بود.

ماده ۶۱- پس از تشکیل سازمان نظارت، کلیه سوابق، اسناد و مدارک شورای بورس موضوع قانون تأسیس بورس اوراق بهادار، مصوب ۱۳۴۵ به سازمان نظارت منتقل می شود.

ماده ۶۲- این قانون از اول سال ۱۳۸۴ لازم الاجرا است و هیئت وزیران و سایر مراجع مذکور در این قانون موظفند به نحوی اقدام نمایند که مقررات اجرایی و سازمانی و تشکیلات مناسب اجرایی این قانون، قبل از پایان سال ۱۳۸۳ حسب مورد استقرار یافته و به تصویب رسیده باشد.

ماده ۶۳- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، قانون تأسیس بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۴۵ و کلیه قوانین و مقرراتی که مغایر با این قانون است، لغو می شود.

رئیس جمهور

وزیر امور اقتصادی و دارایی